

Sygn. akt I NSW 3521/20

POSTANOWIENIE

Dnia 30 lipca 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Mirosław Sadowski (przewodniczący)

SSN Antoni Bojańczyk (sprawozdawca)

SSN Aleksander Stępkowski

w sprawie z protestu wyborczego A. N.

przeciwko wyborowi Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej

przy udziale Przewodniczącego Państwowej Komisji Wyborczej i Prokuratora Generalnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 30 lipca 2020 r.

postanawia:

protest pozostawić bez dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W dniu 16 lipca 2020 r. (data nadania w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego) A. N. wniosła protest wyborczy przeciwko wyborowi A. D. na prezydenta zarzucając naruszenia art. 127 ust. 1 Konstytucji zw. z art. 287 kodeksu wyborczego, polegające na łamaniu zasady równości wyborów w tym przez działania T. ; naruszenie art. 498 Kodeksu wyborczego, polegające na prowadzeniu agitacji podczas ciszy wyborczej na antenach telewizji publicznej oraz art. 501 kodeksu wyborczego polegające na zorganizowaniu przez MSWiA tzw. „bitwy o wozy”.

W uzasadnieniu wskazała, iż zasada równości została naruszona przez stronnictwo mediów publicznych, naruszenie ciszy wyborczej, zaangażowanie premiera w kampanię i zorganizowanie bitwy o wozy.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu.

Zasady wnoszenia protestów określone zostały w przepisach ogólnych art. 82 i 83 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. – Kodeks wyborczy (t.j. Dz. U. z 2019 r., poz. 684 ze zm., dalej „k.wyb.”), oraz – w odniesieniu do wyborów Prezydenta RP – w przepisach szczególnych art. 321-324 k.wyb i art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 2 czerwca 2020 r. o szczególnych zasadach organizacji wyborów powszechnych na Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zarządzonych w 2020 r. z możliwością głosowania korespondencyjnego (Dz. U. poz. 979, dalej: „u.wyb.2020”), do których odsyła (w kwestii wskazania sądu właściwego do rozpoznania protestu oraz zasad jego wnoszenia i trybu rozpoznania) art. 83 k.wyb.

Zgodnie z art. 82 § 1 k.wyb., przeciwko ważności wyborów, ważności wyborów w okręgu lub wyborowi określonej osoby może być wniesiony protest z powodu: 1) opuszczenia się przestępstwa przeciwko wyborom, określonego w rozdziale XXXI Kodeksu karnego, mającego wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wyników wyborów lub 2) naruszenia przepisów Kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów.

Wymagania formalne protestu określono w art. 321 k.wyb. Zgodnie z art. 321 § 3 k.wyb. wnoszący protest powinien sformułować w nim zarzuty oraz przedstawić lub wskazać dowody, na których opiera swoje zarzuty.

Zgodnie z art. 322 § 1 zd. pierwsze k.wyb. Sąd Najwyższy pozostawia bez dalszego biegu protest wniesiony przez osobę do tego nieuprawnioną lub niespełniającą warunków określonych w art. 321 k.wyb.

Rozpatrywany w niniejszej sprawie protest wyborczy należało pozostawić bez dalszego biegu ponieważ nie spełnia wymogów formalnych wynikających z art. 321 § 3 w zw. z art. 82 § 1 pkt 1 i 2 k.wyb.

Zarówno podniesiony przez Wnoszącą protest zarzut dotyczący naruszenia zasady równości wyborów ze względu na zaangażowania w kampanie prezydencką kandydata A. D. mediów publicznych, oraz aparatu państwowego w tym premiera i członków rządu, jak i zarzuty dotyczące naruszenia art. 498 i 501 k.wyb. nie mogą stanowić zgodnej z prawem podstawy protestu wyborczego z tego powodu, że wnoszący protest wykroczył poza normatywne granice art. 82 § 1 k.wyb.

Jak bowiem wynika z tego przepisu warunkiem *sine qua non* protestu jest wskazanie takiego naruszenia norm zakodowanych w Kodeksie karnym, które miało wpływ na przebieg głosowania, ustalenie wyników głosowania lub wynik wyborów ewentualnie naruszenia norm kodeksu wyborczego dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów mających wpływ na wynik wyborów.

Sygnalizowane w proteście działania telewizji publicznej – niezależnie od ich oceny ze strony protestujących – nie mogą stanowić naruszenia przepisów kodeksu dotyczących głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów, mającego wpływ na wynik wyborów (art. 82 § 1 pkt 2 k.wyb.). Jak już wskazywano w orzecznictwie Sądu Najwyższego, audycje telewizyjne emitowane w okresie kampanii wyborczej nie mogą zakłócać, utrudniać bądź uniemożliwiać udziału w głosowaniu lub oddania głosu w dniu wyborów, czyli po zakończeniu kampanii wyborczej (postanowienia SN z dnia: 12 listopada 2019 r., I NSW 146/19; 16 listopada 2019 r., I NSW 161/19; 28 listopada 2019 r., I NSW 180/19). W tym zakresie protest można uznać jedynie za wyrażający krytykę dotyczącą sposobu prezentowania w mediach publicznych informacji na temat tego lub innego spośród kandydatów. Wypowiedziane w ten sposób stanowisko protestujących nie może być jednak traktowane jako zarzut, mogący stanowić podstawę protestu wyborczego.

Podstawą protestu nie mogą być art. 498 i 501 k.wyb., są to bowiem przepisy karne zamieszczone w kodeksie wyborczym, a nie przepisy kodeksu dotyczące głosowania, ustalenia wyników głosowania lub wyników wyborów.

Ponadto należy też zaznaczyć, że wnosząca protest nie sformułowała konkretnego zarzut naruszenia. Protest opiera się bowiem zarzutach o charakterze abstrakcyjnym, odnoszących się do ogólnie pojętych wydarzeń w kraju. Przedmiotem zarzutu mogą być wyłącznie zdarzenia, których protestujący osobiście doświadczył. Przyjęty w k.wyb model protestu wyborczego polega na sprawowaniu przez Sąd Najwyższy indywidualno-konkretniej, a nie abstrakcyjnej, kontroli ważności wyborów (postanowienia Sądu Najwyższego z: 18 lipca 2019 r., I NSW 39/19; 30 października 2019 r., I NSW 117/19). Tymczasem wnosząca protest powołuje się jedynie na hipotetyczny wpływ, jaki przekaz płynący ze strony mediów publicznych, związane z organizowaniem „bitwy o wozy” w okresie kampanii wyborczej mógł wywrzeć na decyzję wyborczą określonej grupy wyborców.

Z powyższych względów, działając na podstawie art. 322 § 1 k.wyb., Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.